

بسم الله الرحمن الرحيم

خلاصه کلاسی آداب الصلوة – شب نهم ماه رمضان ۱۴۳۹

قرآن شفاء الصدور و بالاترین درمان برای دردهای بشر و بالاترین پایگاه معرفتی بشر است. اما عواملی آن را مهجور کرده و باعث شده که انسان نتواند بهره کافی از آن ببرد. در جلسه گذشته به چند عامل اشاره شد: جهل به اهمیت قرآن، تنزل کتاب هدایت و انسان سازی به کتاب ثواب و صوت، تفسیر به رأی، خارج از فهم دانستن قرآن و استفاده حرزی صرف از قرآن.

اما حجاب بعدی که در مهجوریت قرآن مطرح است، حجاب معاصی است. این حجاب نمی گذارد که قرآن فرد را تکان دهد، معارف به ذهن او می آید اما در قلب و عملش رسوب نمی کند. عمل یا نورانیت دارد یا تاریکی؛ اگر گناه پیوسته شد و بین آن ها توبه نشد، قلب تیره می شود، اگر تیرگی همه قلب را گرفت، دیگر کلام خدا در آن اثر نمی گذارد و فرد دیگر رستگار نمی شود.

آخرین حجابی که مطرح می شود، حجاب حب دنیا است. فرد را به خود مشغول می کند. هر روز سرگرم این است که یک پله لباسش را بالاتر ببرد، خانه اش را عوض کند. حب دنیا مانع از این می شود که قلب ما در تصرف محبت خدا قرار بگیرد. تعلقات قلب انسان را می بندد و اجازه نمی دهد حقیقت قرآن در آن اثر کند. فهم قرآن پاکی می خواهد و الا قلب آلوده با حقیقت قرآن تماس پیدا نمی کند؛ «لایمسّه الا المطهرون».

برای قرائت قرآن آداب ویژه ای ذکر شده است:

مسواک زدن و تمیز کردن دهان. در حدیث آمده است که: «راه قرائت قرآن را تمیز کنید».

دومین ادب قرآن استعاده است؛ «فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم». استعاده، حرز قرائت است. در بعضی از روایات، استعاده در قرائت غیر نماز، بیشتر از گفتن بسم الله تاکید شده است. در روایت دیگری آمده است که: «همه درب های معصیت را با استعاده ببندید و همه درب های رحمت را با بسم الله باز کنید».

ادب دیگر حسن صوت است. منظور از حسن صوت همان نشاط و بهجت است. مطلبی که انسان برایش ارزشی قائل باشد با لحن خاصی می گوید. در تعریف حسن صوت در روایت آمده است که: «خوش صداترین قرائت برای کسی است که وقتی که قرآن را می خواند، از خدا می ترسد». قرائت اگر از دل باشد، جاذبه ابدی دارد. قرائتی که هیجانی باشد، کهنه خواهد شد، آن قرائتی که مندرس نخواهد شد، قرائت با درد است. قرآن را کسل نخوانید.

ادب بعدی در قرائت قرآن **خشیت** است. خشیت غیر از خشوع است، خشیت همان خوف است به خاطر عظمت مخاطب. یعنی وقتی قرآن می خوانند، قلبشان را ترس می گیرد. **قرائت اگر با خشیت باشد، قلب نرم می شود و اشک جاری می شود.**

ادب دیگری برای قرائت قرآن **ترتیل** است؛ «و رتل القرآن ترتیلاً». ترتیل یعنی شمرده شمرده کلمات را ادا کردن تا در قلب اثر کند. طوری که هم انسجام جمله حفظ شود و کلمات در هم داخل نشود. اهل بیت (علیهم السلام) در تعریف ترتیل فرموده اند که: «قرآن را شمرده شمرده بخوانید، نه مثل شعر بخوانید، نه به صورت کلمه کلمه (منقطع)».

ادب دیگر قرائت، **تدبر** است. یعنی به معنا ملتفت باشید و دقت کنید که قرآن چه می گوید. در چند آیه از قرآن کفار را مذمت کرده است که این ها چرا در قرآن تدبر نمی کنند. از طرفی دیگر اهل بیت (علیهم السلام) برای مومنین گفته اند: «لاخیر فی قرائت لا تدبر فیها»

ادب دیگر در قرائت قرآن، **به نفس فهماندن یا خود را مخاطب آیه کردن** است. یعنی وقتی داستان پاکدامنی یوسف را می خوانی، به خودت بگو تو هم اگر پاک دامن باشی نزد خدا جایگاه می یابی. این آخرین مرحله استفاده از قرآن است که اگر کسی قرآن را باز کند، خود را مخاطب آیات آن بداند. خشیت و خوف حاصل از رعایت این ادب است. قرآن را باید فرا عصری خواند، نه به عنوان داستان یوسف. **اگر کسی این طور بود، به اوج بهره از قرآن رسیده است.**

این پیوند با باطن قرآن است که با تدبر شروع می شود و با تطبیق به اوج می رسد و با اشک از خدا می خواهد که او را نجات دهد. اگر یک صفحه را این طور بخوانید، بهتر از ۵ جز است. اگر قرآن را این طور بخوانید، قرآن شما را درگیر می کند. این نوع قرائت مستمع را هم تحت تاثیر قرار می دهد.